

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự
TÒA ÁN NHÂN DÂN THỊ XÃ NINH HOÀ

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà **Ngô Thị Thanh Huyền**

Thư ký phiên họp: Bà **Nguyễn Thị Phương**

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Ninh Hoà tham gia phiên họp:
Bà **Phan Thị Mỹ Ngân** - Kiểm sát viên.

Ngày 09 tháng 3 năm 2023, tại Trụ sở Tòa án nhân dân thị xã Ninh Hoà mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 02/2023/TLST-VDS ngày 10 tháng 01 năm 2023 về việc “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2023/QĐST-VDS ngày 22 tháng 02 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông **Tô A**, sinh năm 1964

Địa chỉ: Thôn X, xã P, thị xã N, tỉnh Khánh Hòa. (Có mặt).

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Bà **Bùi Thị C**, sinh năm 1966

Địa chỉ: Thôn X, xã P, thị xã N, tỉnh Khánh Hòa. (Vắng mặt, có đơn xin giải quyết vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Người yêu cầu ông Tô A trình bày: Ông và bà Bùi Thị C là vợ chồng, đăng ký kết hôn năm 1991. Ông bà có 3 con chung là Tô Hồng B, sinh năm 1991; Tô Văn B1, sinh năm 1998 và Tô Thành B2, sinh năm 2003. Trong đó có Tô Hồng B bị khuyết tật thần kinh tâm thần đặc biệt nặng theo giấy xác nhận khuyết tật số 56/22573/0520 do UBND xã P xác nhận ngày 20/11/2020. Hiện nay gia đình ông bà đang làm thủ tục tách thửa để sang tên cho các em của B theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số C0966074, vào sổ cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số 0774QSĐĐ/NP-NH do UBND huyện (nay là thị xã) N cấp ngày 24/6/1997 cho hộ ông Tô A và bà Bùi Thị C. Tại thời điểm cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, hộ gia đình ông bà gồm có 3 nhân khẩu là ông Tô A, bà Bùi Thị C và Tô Hồng B bị bệnh tâm thần nên nay ông đề nghị Toà án tuyên bố ông Tô Hồng B, sinh năm 1991, số định danh cá nhân 056091012108 là mất năng lực hành vi dân sự và đề nghị tuyên bố ông Tô A là người giám hộ hợp pháp cho ông Tô Hồng B.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Bùi Thị C đồng ý với yêu cầu của ông Tô A, đề nghị Tòa án tuyên bố ông Tô Hồng B mất năng lực hành vi dân sự, tuyên bố ông Tô A là người giám hộ hợp pháp cho ông Tô Hồng B và đề nghị xin vắng mặt tại phiên họp.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Ninh Hoà phát biểu ý kiến:

- Về tố tụng: Tòa án nhân dân thị xã Ninh Hoà thụ lý giải quyết là đúng thẩm quyền, trong quá trình giải quyết, Tòa án thực hiện đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự về thời hạn giao các văn bản, thông báo thụ lý, thời hạn chuyển hồ sơ việc dân sự cho Viện kiểm sát.

- Về nội dung: Đề nghị Tòa án nhân dân thị xã Ninh Hoà chấp nhận yêu cầu của ông Tô A về việc yêu cầu tuyên bố ông Tô Hồng B mất năng lực hành vi dân sự.

- Về lệ phí: Theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thị xã Ninh Hoà nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết của Tòa án:

Yêu cầu về việc “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án, quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự cư trú tại Thôn X, xã P, thị xã N, tỉnh Khánh Hòa nên căn cứ khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thị xã Ninh Hoà.

[2] Về yêu cầu của đương sự: Ông Tô A là cha ruột của ông Tô Hồng B. Ông B bị khuyết tật thần kinh – tâm thần mức độ đặc biệt nặng. Nay ông A yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự đối với ông Tô Hồng B.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định về mất năng lực hành vi dân sự: *“1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi của mình thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần...”*.

Căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần số 16/KLGD ngày 10/02/2023 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đối với ông Tô Hồng B, sinh năm 1991; địa chỉ tại Thôn X, xã P, thị xã N, tỉnh Khánh Hòa. Sau khi tiến hành giám định đã kết luận như sau:

“1.1. Về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần nặng (F72-ICD10).

1.2. Về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Đương sự mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi”.

Như vậy, yêu cầu của ông Tô A về việc yêu cầu tuyên bố ông Tô Hồng B mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở chấp nhận.

Theo quy định tại Điều 53 Bộ luật dân sự về người giám hộ đương nhiên của người mất năng lực hành vi dân sự thì:

“3. Trường hợp người thành niên mất năng lực hành vi dân sự chưa có vợ, chồng, con.... thì cha, mẹ là người giám hộ”.

Theo đó, cha, mẹ của ông Tô Hồng B là ông Tô A và bà Bùi Thị C là người giám hộ đương nhiên của ông Tô Hồng B.

[3] Về lệ phí: Ông Tô A phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định tại khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ:

- Điều 22, điểm d khoản 1 Điều 47, 49, khoản 3 Điều 53 Bộ luật dân sự năm 2015;

- Khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

- Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của ông Tô A:

Tuyên bố ông Tô Hồng B, sinh năm 1991; địa chỉ tại Thôn X, xã P, thị xã N, tỉnh Khánh Hòa là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về lệ phí: Ông Tô A phải chịu 300.000 đồng lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự nhưng được trừ vào số tiền 300.000 đồng tạm ứng đã nộp theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2021/0005603 ngày 10/01/2023 của Chi cục thi hành án dân sự thị xã Ninh Hoà. Ông A đã nộp đủ lệ phí.

3. Về quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu ông Tô A có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Bùi Thị C được quyền kháng cáo trong hạn 10 ngày kể từ ngày

nhận được quyết định. Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Toà án ra Quyết định.

Nơi nhận:

- Toà án nhân dân tỉnh Khánh Hòa;
- Viện kiểm sát nhân dân thị xã Ninh Hoà;
- Chi cục THA.DS thị xã Ninh Hoà;
- Các đương sự;
- Lưu VT, hồ sơ .

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Ngô Thị Thanh Huyền